

Изази сваке  
недеље.

ПРЕПЛАТА СЕ ШАЉЕ  
НАПРЕД УРЕДНИШТВУ.  
УРЕДНИШТВО ЈЕ У БО-  
ГОСЛОВИЈИ.



# СИОН

ЗА СВЕ ОРДСКЕ КРА-  
ЈЕВЕ СТАЈЕ НА ГОД.  
60 ГР. ИЛИ 6 ФОР. НА  
ПО ГОД. 30 ГР. ИЛИ  
3 ФОР. НА ТРИ МЕС.  
15 ГР. ИЛИ 1 ФОР. И  
50 НОВ.

НЕПЛАТЕНА ПИСМА ОД  
НЕРЕДОВНИХ ДОПИС-  
НИКА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

**ЛИСТ ЗА СВЕШТЕНИКЕ, ВАСПИТАТЕЉЕ И РОДИТЕЉЕ.**

Издаје и уређује ПРОФ. БОГОСЛ. АРХИМ. НЕСТОР.

»Ви сте доста писали, требало би да  
што и прочитате.« (Дауб).

Ово што је казао Дауб једноме свом познанику, можемо слободно и ми казати нашем назови критичару Д. К. С. који изађе најпре у „Јавности“ под фирмом „са велике школе“ а после у „Истоку“ под фирмом „глас са велике школе“. Тај нови публициста сам се издаје да је „ћак велике школе“, дакле да још није довршио ни своје школско образовање, а овамо хоће да друге поучава! Ни то му ми небих замерили, само да ради савесно; али он подмеће другоме неке своје измишљотине, па после те своје измишљотине обара и тиме се забавља.

У 2. броју „Сиона“ ми казасмо о беседи г. Васиљевића ово: „беседа ова задовољила је све и свакога, како својом садржином, тако и јасношћу и разумљивошћу, чиме се нарочито одликује г. Васиљевић у свакоме спису своме, што га је досад на свет издао“. Сад јели тај наш одзив уместав или није, то нека пресуде читаоци беседе, нека пресуди она многобројна публика, која је беседу слушала и са одобравањем пропратила. А ми овде обраћамо пажњу само на то, како тај наш критичар и не спомиње овај наш одзив, него неки други који је он сам измислио и нама подметнуо. Збиља, ево

шта он каже у 10. броју „Јавности“: „Сион прорече да је беседа г. Васиљевића примљена са бурним одобравањем, па му се пророштво неиспуни“. Очигледно је, да нам он ту подмеће такве изразе које ми нисмо казали. А за што? За то, што ма с каким одобравањем била примљена беседа, опет се увек може оспоравати, да ли је то одобравање било „бурно“.

Ми нисмо веровали да то говори неко, ко доиста припада великој школи; него смо мислили, да то чини неко са стране, па узима само фирму „са велике школе“, да би тиме саблазнио кога. Таку примедбу ми учинисмо у 4. броју „Сиона“; а тај исти критичар Д. К. С. узе ту нашу примедбу, па је у 12. броју „Истока“ тако изопачи и представи, као да ми тиме „грдимо омладину велике школе“! Ми нисмо нигде ни споменули омладину, а камоли дасмо је грдили. Наравно, и у омладини, као и у остарини, нађе се по који изрод; али омладина, као целина, стоји изван сваког нападаја, то је узданица српска.

Но тај нови публициста, не само што се одликује таквим безобразним подметањем и клеветањем, него се још одликује и својим крајњим незнањем.

Тако он у истом броју „Истока“, замера нам што се занимамо науком, што говоримо и о таким стварима, које спадају у народну економију, па нам каже; „узмите требник, у руке, није за вас економија, није сада средњи век“ и т. д. Јадник! он незна да се тиме баш сам враћа у средњи век, кад се науком није смео занимати сваки, него само привилегисана класа. Данас је наука опште благо, које је приступно свима и свакоме; данас баш нетреба спречавати никоме да се занима науком, а камоли једном читавом стадежу, као што је свештенство, које по своме позиву и положају непосредно утиче на народ, па баш оно треба да чита не само „требник“ него и економију, да пропева не само веру, него и науку, да учи људе не само томе како ће бити добри хришћани, него и томе како ће бити добри домаћини, добри економи.

Но кад он нама забрањује да се занимамо економијом, да видимо да ли се он што разуме у тој науци.

Ми рекосмо да ће „трговина и корисна индустрија по-дићи благостање на земљама балканског полуострова“; а он нам каже да економија противно томе доказује, а на име, да „индустрија ствара благостање само за исвесни део у друштву, а трговина да је *јавно отимање, превара, лоповлук*“! Која економна школа то тврди ђаче? Зна се, да постоје данас две поглавите економске школе — *трговачка и индустријска*. Прва тврди да је трговина поглавити покретач материјалног напретка, а друга тврди да је такав покретач индустрија. Истина ова друга школа тврди, да треба тежити к томе, да се произвођач доведе у непосредну свезу са прерађивачем и, кад то буде, онда ће посредник међу њима — *трговац* бити сувишан, али док се та непосредна свеза непостигне, дотле и та школа даје велики значај трговини. Дакле ни једна јекономна школа неговори то, што им подмеће наш назови публициста. Види се да је он нешто слушао или читао, али није добро разумео.

Но и то још није све. Наш публициста „*са велике школе*“ одсечно изрече, да је већ прошао век причама догматским и плашњама о страшном суду, да он а с њим бајаги и омладина није ни досада шуровала с калуђерима; па неће ни од сад, воћ хоће да се зближи с народом. Бе аферим младићу, само ако још народ хоће с таквима! Но зар он не види да га такви, одричући небо и страшни суд божији, воде к *пантеизму*, — овом чудовишту, које непрестано рађа децу из себе па их непрестано и уништава; да га воде к *материјализму*, који у коловрту материје доводи човека до безсловесне животиње, гради га сужњиком плоти, ниским робом интереса, и да такав напредак није никад стварао већ напротив кварио карактере. А безкарактеран народ нити је бивао нити икада може бити унапређен, јер је вазда политички бивао слаб и нејак. То сведочи историја свију векова и свију народа.

Част и поштовање природној науци. Она је измерила земаљску куглу и пронашла нове светове. Она је назрела и у тајне силе, које бејаху дубоко сакривене у недрима наше земље, испитала магнетизам, јелектризам, а применом ове снаге поновила лице земљи нашој.

Но чујмо шта на то вели знаменити научењак Гетингер? „Покрај свега овог *неизмерљивог напретка* опет ће бити и остати широкога места нашој светој вери и пркви, јер остаје међу нама нешто што је вазда једно те једно: *човек је смртан; човек умире; човек мора умрети*. Да, у свима нама и сада после толиког великог напретка, на устима је једна и иста мисао, једно и исто питање, које нам силно и против воље продире у душу и које се неда ничим избити из главе, а на име: *шта ће бити за гробом?* Дрешио је тај завежљај још ћеније грчког ума, али га неможеде раздрешити, већ у муци пресече завежљај“.

Тако је! пресече али неодреши! С тога у свету опет оскудице, губитак, болести, смрт времена и безвремена. Па ко ће да утеши? Ко да поврати мир души нашој? Ко да избави од тих грозних успомена, што цепају срце? Природњаци? Но Сенека вели „зли смо“ а то исто понавља и Кант, јер он обара мисао Русовљевоу да су људи по природи добри. „Једина вера — и то вера хришћанска, у стању је, вели чувени Тирс, да разгали нашу тугу, јер она једина тек може да да значај тузи“.

Ко ће да заштити старца и бабу нејаку, ко ли власта и убога? Хуманитет? Човекољубље? О! и људи Периклова доба имаћаху ове речи у својој средини јер знаћаху красне уметности и реч дивно течаше с уста њихових, но ти људи скупљаху се около лепотице — Хетере! Право човекољубље тек је у хришћанству, јер је његово — *милосрђе*.

Ко ће да заштити право круне, па до права последњега гроша у руди сиромашковој? Материјалисте? Варате се млади публициста! Право има свој корен у цркви, јер она свагда



како према вишем, тако и према нижем говори: *то теби није слободно.*

Сви велимо да је човек саздан на рад и на труд. Али ко ће да нам олакша ту дужност, ту тешку неопходност труда нашега? Ко ће да улије радосно уље у бедно срце тежаба, коме се светла звезда није можда нигда насмешила? Материјалисте? Не — одговарамо ми, већ једина црква, која осветљава и загрева тај труд, јер проповеда *покајање*. Она побуђује к труду јер показује у њему лек за душу. Да, напредак без вере, т. ј. развитак без развитка вишег — *небеског*, довео би нас до заблуда старог света са свима његовим робовима и господарима; довео би нас у обзир друштвенога права до самовољства и сударања, а у грађанском животу до грубе но вешто прикривене себичности. А последњи последак свега тога било би беснило, те би узрујан необуздатим страстима свет сам себе уништавао. А наш млади публициста „*са велике школе*“ као канда на све ово последње тежи кад вели да хоће зближења с народом но без цркве и њених свештенослужитеља. Па ни смо ли после овога ми прави кад му речима Дауба у наслову овога говора рекосмо „доста сте писали, време је да одпочнете што и читати“?

Но он се ограђује у свршетку своје критике рекавши: „да се неће нас бојати и да не измиче са мегдана“. Ми мегдане не делимо већ служимо путем науке колико умемо и колико можемо, желећи узајамног обавештења и разлагања наспрам сваке наше речи и мисли. Но пред онаквим грозним правцем, каквог он износи у својој критици, морамо признати, да ми измичемо; јер смо још у 2-гом броју нашег листа казали *да се, после Бога, бојимо само онога, који се Бога не боји.*

Ако ли он — оставши при оном правцу, — опет насрне на нас, то га ради части велике школе опомињемо, да бира речи у изразима; јер ако не ми, то ће га прекорети премудри Содомон, који у својој књизи овако вели: „*ни на шта тако не мрзим, као на безобразна младића и горделива сиромака*“.



## ГОВОР

Епископа Штросмајера

О непогрешљивости папиној на црквеном сабору у Риму 1870. г.

Оно лепо мњење које имадијасмо о великом родољубу за све што се словенским зове, оном Штросмајеру, који и моралну и материјалну снагу жртвује словенству, беше за неко време изгубило кредит код оних словена, који остадоше верни апостолском предању и прастарој вери својој. Оне овације, с којима предусрете београдски свет Штросмајера пре две три године, реко бих човек беху узалудне. Чуше се гласови разноврсни: неки викаху на овог врлог мужа, осуђавајући га као заклетог римокатолика, као таковог, који брани све оно што се римским зове. Једном речи, име Штросмајера беше избледило, и навукло на се сењку двудичности; јер сви осуђиваху његову свечану изјаву у ниглеском листу „Тајмсу“ напечатану.

Дал је штогод он — Штросмајер у поменутом листу писао, или је то продукт римске хурије, нас се то ни најмање не тиче; ми имамо у рукама факт, и то такав факт, који нам тврди: шта значи Штросмајер као самостални мислиоц при оном жалосном шкандалу, кад се свети римски отац папа Пије IX. прогласи за непогрешљивог, и то у веку, који се дичи са именом просветног.

Ми смо мали да можемо што рећи у корист Штросмајера; наше је перо слабачко да обиљежи оне врлине које красе овога великог мужа. Наша је заслуга само у томе, што смо говор његов, који је латиницом написан, преписали ћирилицом; а сем тога, неке речи мало србастије казали; у противном случају, мало их је, који би могли исте разумети.

Пред Папом, тим некадашњим страшилом, није лако било изговорити ове речи које ћемо сад навести; али Штросмајер, свестан свог позива, свог епископског достојанства, а тврдог и непоколебљивог карактера, неустраши се изрећи их.

У овом говору, ми невидимо Штросмајера — Католика, ми видимо браниоца оних истина, које су између осталог највећу несрећу допринеде, те се цркве посвађаше, и на велики стид поцепаше, а свему је криво честољубље и претерано користољубље папско, а за цркву, ово су жалосни појави. Неизгладљиви трагови и дан дани трају, а интереси словенства страдају.

Ево тог говора просвешт. Штросмајера:

// Поштовани оци и браћо!

Држћући, али слободан и миран унутарње пред Богом, који живи и мене гледа, хоћу да међу вама у овој скупштини коју прозборим.

Цело време, од како овде с вама седим, слушао сам све досадање говоре саживом жељом, еда би ми која зрака одозго очи ума разсветлила, и дала ми могућност, да искажем своје мињење односно закључака овог светог, опште-крквеног сабора.

Обузет осећањем одговорности пред Богом, добро сам проучио списе старога и новога завета, па те достојне споменике запитао: да ли је *свети папа*, који овде на овом сабору председава, заиста наследник св. Петра, намесник Ј. Христов, и непогрешан учитељ св. кркве?

Да би ово важно питање решно, принуђен сам био, садање околности на страну оставити, и вратити се к оном времену, у ком не бејаше ни папизма, ни галиканизма, кад оно, крква, једина и света имађаше за учитеље Павла, Петра, Јакова и Јована, а овима нико несме, и неможе то право одрећи, а да неповреди науку св. Библије, које, ево предамном, и коју је и тридентиски сабор за правило вере примно и прогласио.

Ја сам ове листове добро прегледао, и ако смем одсудно рећи — нисам *баш ништа нашао*, што би назоре Римокатолика потврдило. Шта више, чудновато је, али је истинито, не нађох за времена апостола ни спомена о Папи, који би био наследник св. Петра, и намесник Ј. Христа а тако исто и о Мухамеду, кога тада и небејаше.

Ви ћете, мој господине Манингеле (енглески епископ) рећи, да ја овим Бога хулим, а ви г. Пице, да сам полудно! Али ни једно ни друго није истина. Прочитао сам сав нови завет, и подижем Богу руку пред распећем христовим, да о папству, какво је оно данас, ни трага нисам нашао. —

Поштована браћо! <sup>7</sup>небдказите ми вашу пажњу, јер вашим мрмљањем и прекидањем, не оправдавате ни мало оне, који са оцем Хијацинтом кажу, да овај крквени сабор није слободан, већ да смо ми у напред знали шта ће се на њему решавати.

Хвала буди његовој екселенцији г. Епископу Дупандоупу за знак признања, те ме храбри да наставим.

Читајући св. писмо са оном пажњом, којом ме Бог обдарио, не нађох ни једне главе, ни једног стиха, у ком би Ј. Христос дао

старешинство св. Петру над осталим апостолима — својим сурадницима.

Кад би Симон Јонин оно био, за што ми данас његову сведост Пија IX. сматрамо, онда је чудновато, за што Ј. Христос није њему рекао, кад је своме оцу отишао: слушајте Симона Петра, као што сте мене слушали, ја га именујем својим намесником овде на земљи.

По Ј. Христос не говори нигде о томе; дакле и не мисли цркви гавара поставити. Шта више, обећав апостолима престо, да суде оним дванајест племенима израилским, *обећао је то свима дванајесторици*, и није рекао, да ће један престо над осталима бити, који ће Петров бити. Шта морамо из тог Христовог ћутања закључити? Разум нам каже, да Ј. Христос није имао намеру да постави апостолима за старешину апостола Петра.

Кад је Ј. Христос шиљао апостоде у свет ради проповеди, даде свима једнаку власт и обећање св. Духа. Допустите ми да горе речено повторим.

Кад би Ј. Христос намеравао, поставити Петра за свог намесника, јамачно би га и врховним <sup>а</sup>зиповедником над својом духовном војском наименовао.

Ј, Христос, као што сведочи св. писмо, забранио је Петру и осталим апостолима господовати, сиду и моћ по примеру незнабожачких царева имати (Лук. 22. 25). Да је Петар тада Папом био, Ј. Христос заиста не би тако говорио: јер по нашем предању, папа има кано знак духовне и земаљске власти два мача у руци.

Једна тачка, морам рећи, јако ме изненадила, коју после дужег умовања овако протумачих: да би Петар папом изабран био, зар би се могло допустити, да га његов садруг, апостол Јован пошље у Самарију, да тамо проповеда Еванђеље сина Божјег?

Шта би ми поштована браћо, мислили, кад би се у овом трепутку усудили његову светост Пија IX. и његову екселенц. госп. Пилантијера у Цариград к тамошњем патријарху послати, да се овај обвезе, да ће раздору на истоку једном крај учинити?

Но ту нам се намеће још важније питање. У Јерусалиму сакупио се општи црквени сабор, да донесе своју одлуку — односно питања, које правоверне раздвајаху. Да је Петар папом био, ко би тај црквени сабор сазвао? Јамачно св. Петар. Ко би на овом црквеном сабору председавао? св. Петар. Ко би одлуке овог сабора саставио и обзанио? паравно, да опет св. Петар. Али то није било. Петар је присуствовао на том сабору као и остали апостоли, и шта



више, не он — Петар, већ апостол Јаков скупио је главни садржај, а кад су одлуке саборске оглашене, учињено је у име апостола, старешина и браће (дела апос. гл. 15).

Чинимо ли ми тако у нашој цркви? Што више о том предмету размишљавам, тим се више осведочавам, да се у св. писму син Јонин никако за намесника цркве сматрати не може; и почем ми учимо, да је црква на св. Петру утемељена, каже нам ап. Павле, у чијој се посланици ~~к~~ Ефесџцима ~~не~~прави никаква разлика (2—20), да је црква утемељена на темељу ~~а~~ апостола и пророка главним утемељитељем — основачем цркве — Ј. Христом. ++

Исти ап. Павле, верује тако мало у старешинство св. Петра, да очигледно кара оне који кажу (I. посл. 1. 11), ја сам Павлов, ја пак Аполосов, а ја Христов; кад би дакле Петар намесник Ј. Христов био, јамачно не би се Павле усудио, тако озбиљно оне корети, који су његови саапостоли били.

Исти ап. Павле ~~на~~помиње апостоле, приповеднике, еванђелисте, учитеље и пастире, кад о звању цркве говори.

Не може се, поштована браћа ни помислити, да би овај велики апостол Павле, заборавио прво звање, т. ј. папство наспоменути, кад би истина Богом намештен био. — Ова заборавност чини ми се тако немогућом, кано кад историк овога црквеног сабора не би напоменуо његову светост Пија IX. (чује се више гласова: мучи безбожниче, мучи!) Умирите се поштована браћо, још нисам довршио. Забрањујући ми да говорим даље, доказујете свету, да неправду чините, јер желите незнатнога члана ове скупштине ућуткати.

Апостол Павле не спомиње ни у једној својој посланици, које је на многобројне општине разаслао, о овом врховништву. Кад би ово првенство постојало, којим би једном речи црква видљивог поглавара имала, и који би у научењу непогрешљив био, тај би апостол јамачно споменуо. Шта рекох? Јер како би он, који је у истинитом граду хришћанску науку подигао, заборавио на темељ и темељни камен? Ако дакле не можемо и не смемо рећи, да је апостолска црква кривоверна била, то морамо и признати, да црква никад није била лепша, чистија и светија него за оно време, кад још папе не беше. (вика: „није истина, није истина“!) Нека г. Лавод некаже: „Није.“ Јер ако се један од вас, поштована браћо, усуди помислити, да је црква, имајући данас папу за поглавара чврстија у вери, чистија у својим обредима, но што је апостолска црква била, то нека отворено пред целим светом исповеди, јер ово је место, одкуда ће наше речи на све крајеве света допирати.

О папиној власти <sup>ч</sup>ненадох ни трага у списима Павловим, Јовановим и Јаковљевим. И сам Лука, писац дела апостолских при распрострањавању Исусове вере не спомиње ову врло важну тачку. То ћутање у овим списима, који су Богом задахнути људи написали, а сматрају се као један део каноничких књига, некако ми је непојмљиво, и изгледа ми онако, као да је и Тијер, који је написао историју Наполеона Бонапарте, царев наслов на овој изоставио (прекидаће, вика).

Овде видим једнога члана, који на ме претом показујући вели: ево расколничког Епископа, који је под лажном заставом у нашу средину дошао.

Не, не, поштована браћо, <sup>Н</sup>ди сам ја у ову поштену скупштину као допов кроз прозор ушао, него на врата како и ви сви. Мој епископски позив даде ми на то право, а као хришћанина, снажи ме моја свес, да исповедим и искажем, што сматрам за истину.

Бутање св. Петра, јест вероватан доказ. Кад би овај апостол намесник Христов, на земљи био, за што га ми проглашујемо, то би јамачно и он сам зато морао знати. Кад би он за то знао, за што није барем једанпут радио, као папа? Могао је упливисати на духове, кад је говорио прву приповед, али он то није чинио, могао је примати учешће у црквеном сабору, у Јерусалиму, или у Антиохији, но и то није чинио, па то не учини ни у она два писма, која је на цркву управио. Поштована браћо, можете ли ви себи таквог папу представити, да је Петар заста папом био?

Кад га већ сматрате као папу, природно је да и тврдити морате, да је њему самом тај чин непознат био. Питам сваког, који је поле у стању мислити, да ли су таква мудровања могућа?

Ја тврдим, да црква за време апостола није имала папу, а ако се противно буде доказивало, морали би све свето писмо спалити, или га презрети.

(Наставиће се).

## Занимљива парница

ПРЕД ДУХОВНИМ И ГРАЂАНСКИМ СУДОВИМА.

По положним законима нашим, сваки, који остави жену и за живота њена ожени се другом, па се то докаже, — крив .еј Тако исто и жена, ако остави човека, па се преуда за

другога, а први јој је муж жив, крива је и казни се. Овакав занимљив случај, десио се ту скоро у ваљевском округу.

Пре четири године, дошао је конзисторији шабачкој неки Мијајло Петровић из Памбуковице окр. ваљ. и поднео тужбу, у којој се вели: да се он пре *шест* година оженио једном девојком (име јој није означаио), која је становала у Новацима, па је с њим живела само *три* месеца и сад је негде отумарила и нигде је нема. С тога тражи да му конзистор. дозволи другу женитбу. На ово је конз. шабачка по §. 139. закона о црк. властима у Србији, позвала преко новина Мијајлову жену — коју она зове Јеленком или Јелицом — да јој до рока престане на суђење. —

Није прошло дуго, тек етоги од среског начел. извештај, да је Мијајло нашао своју жену удату за Стевана Симића из Бргуље, дакле четир сата далеко од његовог села, и да се она сад зове Милица, па је још и децу са Стеваном изродила.

Отуд се изроди парница. Један вели моја је жена, други моја је. Конзисторија предузме ислеђење.

Почне се трагати одакле је Јелица — Милица. Гди је седела пре и који је познају. Кад упитају њу, она почне казивати да је из Босне, да је отуда прешла још дететом и да је живела на Убу код своје помајке Ружице, одакле се и удала за Стевана. Нађу се у конзисторији и акта о дозволи брака датог јој 1868. год. (№ 177.) Кад се први пут удавала било јој је 18 година, као што сведочба о неудаји гласи.

Еле Мијајло хоће жену и то баш ову коју је нашао. Њему треба жена, јер он је у задрузи, а није бог зна какога става, па му овако кућа пропада. Конзисторија испита све доке: старог свата, сватове и попу, који га је венчао и ови осведоче, да је баш ово Мијајлова жена и они је добро познају јер су пре 6 година њој у сватове били. Попа тако исто посведочи, да ју је он венчао и ако је није мого добро разгледати, јер по ондашњем обичају свака млада носи тако звани *стидник* на лицу, па често и младожења не зна шта

узима под стидником. Еле попа је видео и запамтио од пре 6 година, сватови такође. Дакле потпуно се доказује, да је Милица, — Јелица и да је Мијаилова а не Стеванова жена. Конзисторија на основу тога разведе Стевана, који већ има децу са Милицом и упути жену првome мужу Мијајлу.

Апелаторијска конзисторија, „разгледавши акта“ одобри пресуду конзисторије Шабачке и оснажи је. Све ово урађено је 23. Маја 1872. г. Аџ 88.

Но како Милица, никако не да рећи да је она Јеленка — Јелица, нити зна ни познаје Мијајла, то не хтедне отићи оnome, ком ју је конзист. досудила.

Њен као што она вели „назови муж“, кога је конзисторија шабачка и апелаторијска признала за правог, тужи се начелству и тражи да му се жена досуђена врати у кућу. Начелство поступа по „надлежности“.

Овде се сад обрће ствар на кривицу, и Милица заједно са сведоцима, који су јој у 1868. год. сведочили, те се она удала, долазе под суд као кривци (пореди §. 203. и §. 147, кривич. закон.) Суд их ставља под суд заједно са Стеваном — назови другим мужем Миличиним. Они се жале касацији и ова 1872 год. дело уништи с приметбом, „што није доказан први брак нит је он уништен.“ Сведоци буду пуштени, само остане Милица, да се још нешто доследи. А наиме:

„Добави се сведочба или извод протокола венчаних“, да је она по одобрењу конзисторије 1868. године венчана са Стеваном. Добаве се сведоци, који још потврде, да ју (жену) знају још од малена и да је она поћерка Ружичина, па је удата за Стевана Симића из Бргуља 1868. год. м. Јануара, дана 27.

Сад се поново породило питање, дали је она жена Мијајлова, и да не буде то само нешто измишљено из користољубља или налик на то? Сведоци сведоче а и „венчаница“ вели, да је она удата 1868. год. за Стевана. Најпосле то је могло бити и други пут, као што је најпре суд и узео. Али

www.unilib.rs

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

сведочба сведока, по којој је конзисторија шабачка одобрила брак тврди, да њој нема више од 18. год. а сведоци је знаду још од 12. година. Сад кад се узме у рачун, да је по казивању Мијајловом она (ал он не каже по имену која) живела с њим свега три месеца и то пре *шест* година. А по изводу и сведочби, Милица се удала 1868. године, и те године има *Nota bene* и дозволу од Шабачке конзисторије, онда се пита: колико би јој морало бити година, да је она одиста венчана била за онога првог човека — Мијајла, коме се она по пресуди апелације и шабачке конзисторије досуђује? Највише јој је тада могло бити *дванајес* година; а то је мало да може по закону и телесном развићу у брак ступити.

Пошто је и по други пут дело касаџији ишло и на приметбе њене потпуно ислеђено, *суд ваљевски ретио је, а касаџија је одобрила: да нема кривице и пуштило је Милицу као невину, почем није доказано, да је имала првог мужа Мијајла, који ју прасваја.* *Ли*

Овде сад наступа правна колизија. Чије решење или пресуда мора остати као мерило полиџији, која ваља да изврши наређења обе власти. Ако се буде држала пресуде духов. судов, онда јој ваља терати Милицу да живи с Мијајлом — назор. Ако се држи световне пресуде, онда, кад није крива и није доказано да јој је Мијајло био муж, треба да се врати Стевану, с ким је и децу изродила. Дед сад кажите нам ви који то знате, на којој је страни истина и како у овој прилици стоји решење једне власти према другој?

Скетодрнић.

## О Д Г О В О Р.

Пресудом духовних судов поништава се брак између Стевана и Милице, у колико је предходном истрагом доказано да је то други брак. Но кад је поновљеном истрагом

доказано да то није *други*, него *први* брак, онда нема шта да се поништава; где нема дела, ту нема ни суђења. Ту, по нашем мишљењу, нису дошле у сукоб две пресуде, него две предходне истраге. Кад би доиста то био други брак, и кад би у таквом случају пресуда духовних судова остала у сили, а пресуда грађанских судова досудила Милици да остане код Стевана, што она већ ш њиме има децу, онда би дошле у сукоб те две пресуде и онда би могло настати питање, која ће се од њих двеју извршити. Али овако као што је, то јест, кад је поновљеном истрагом доказано, да то није други него први брак и да се ту нема шта да поништава, онда неможе бити ни пресуде о томе. Смисао пресуде духовних судова није у томе, да је то доиста *други* брак, него да други брак *неважи*, већ само први; па ако је то први, онда наравно он важи и по црквенским и по грађанским законима. Ту, као што рекосмо, не потире једна пресуда другу пресуду, већ потире једна истрага другу истрагу, па која истрага буде важила она ће и пресуда важити. Ми овако мислимо, а интересно би било знати како о том мисле правници?

У.

## Разговор с децом о вери и моралу хришћанскоме.

(Наставак из 4-г броја).

### 5. Поклонење пастира.

Спаситељ се родио ноћу 25. Децембра у пећини близу Витлејема. Та је пећина била пастира Витлејемских. Они се први удостојеше да дознаду радосни глас да се родио Спаситељ. Господ им је казао тај велики случај. Почем те ноћи беше лепо време, они су се затекли са својим стадом у пољу.

И на један мах у сред тамне ноћи угледаше необичну светлост и у сред те светлости видеше божијег анђела. Они се уплаше. Истина, сваки човек а особито човек грешан мора се уплашити кад види Бога или анђела његовог. Но анђео беше дошао да јави

милост божију, па рече поплашеним пастирима: „Не бојте се, ја сам дошао да вам кажем велику радост, којој ће се сви људи зарадовати. Сад вам се родио у вароши Давидовој Спаситељ, а то је Христос Бог. И ево по чему ћете га познати. Наћи ћете младенца у пеленама, где лежи у јаслама.“ Чим пастири чуше овај велики глас, у тренутку јави се много анђела, и у сред тихе ноћи, зачу се похвална песма: „Слава въ вышнихъ (на висини) Божь, и на земли миръ, въ челоуцѣхъ благоволенїе.“

Пастири су били људи прости, али добри и душом својом одани Богу, па су једва чекали кад ће доћи Спаситељ, и тако су били спремни да разумеду глас анђелов. Они су појмили и поверовали, да је дошао на земљу човек, који ће их помирити с Богом, који ће укратити пакост међу људма и донети добро и милост божију; повероваше, да од тога дана настаје на земљи царство мира и љубави.

И тако анђели се уклонише и опет се спусти ноћ и мрак. Али је у души добрих пастира било видно и радосно. Они чуше, велику вест, да већ нема више лажи и неправде, пакости и свађе, и да од сада нико не ће бити непријатељ свом ближњему. И они пожелише, да виде Спаситеља, који се родио, и рекоше један другоме: „Хајдмо у Витлејем да видимо, шта се тамо учинило и шта нам је Господ јавио.“

Анђео им је казао, да ће наћи младенца у јаслама. Они су знали да у вароши нема ни салаша ни јасала, и да су јасле за стоку само у пећинама близу вароши. Дакле оду право у пећине и нађу донеста тамо у јаслама повијена младенца. Па како су већ знали да је тај младенац — Спаситељ света, они приповеदिше Јосифу и Марији све што су чули од анђела. И сви се зачудеше том њиховом казивању.

Пастири се врате на своје станове па и тамо приповеде шта су чули и видели. И тако се свуда око Витлејема брзо прочује, да се родио божански младенац. (Наставиће се).

### Поглед по свету.

У Русији изашла је царска заповест на министра просвете, којом се захтева, да образовање народа, које се тако јако сад прихваћа код њих, буде пре свега религиозно образовање: па се позивају сви сталези друштвени, нарочито свештеници, да у томе судедују и својски потпомажу,

У *Атини* издао је св. Синод распис преко председника митрополитскога савета, којим налаже да ревизори пазе између осталом и на то, да ли грчки конзули у Турској чувају поште, иду ли у цркву недељом и празником и долазе ли на благослов јепархијским архијерејима после службе. Тим расписом каже се ово: у недељне и празничне дане народ гомилама долази у цркву, нарочито там, где служи месни архијереј. Међутим наши конзули по небрежности и нехатости својој невиђају се нигда у цркви по примеру других хришћана. А ово — као што се природно очекивати може — осуђује се од стране народа. И ево због чега Синод налаже, да се конзули усрдније побрину о своме хришћанском поведењу и начину живота, те да тако одговоре оној политичкој цели за коју су и одређени правителством.

У *Француској* — Жак Брјуне тражи, да се у закону о постављању мерова стави и ово „нико неможе бити постављен за мера, ако писмено необјави да верује у Бога и ако се необвезе да ће у својој општини бранити веру, цркву и њене служитеље.“

Бизмарк, канцелар немачке царевине, толико се осилно да чак хоће да заповеда француској и белгијској штампи. Хоће на име да направи од француских и белгијских министара своје полицајне чиновнике, који ће гонити ултрамонтанску (папску) штампу онако као што је он гони у Немачкој, не обзирући се на законе о штампи у тим земљама ни на достојанство њихово. Да је у Француској јака влада народа, влада републике или монархије а не влада партија, онда би смо лако погодили одговор, који би добио Бизмарк на његово несносно захтевање.

(Јременски принц). Каишардук тако званог ерменског принца одкривен је. Париска полиција откри га као сина неког ерменског књиговеца на Кавказу. Као млад човек упознао се са цариградским патријархом, који се заузме за њега и пошаље га у ерменски завод у Париз на науке. Доцније му изради код Набур паше 2.000 динара годишњег благодеања. Али се младом ерменину прохте да изиграва у Паризу ерменског принца, ступи у аристократска друштва и направи неколико стотина хиљада франака дуга. Сад је ствар пред судом.

Предплатницима „Сиона“. Почекајте квите на предплату. Дали смо да се штампају, а како их добијемо из штампе, оправихемо их свакоме.

Бројева још имамо од почетка године.

Уредништво.